مکتب‌خانه

اعلام نتایج امتحانات نهایی دانش آموزان تا ۲۵شهریور

رئیس مرکز سنجش آموزش‌وپرورش اعلام کرد: نتایج امتحانات نهایی شهریورماه پیش از آغاز سال تحصیلی اعلام می‌شود تا دانش‌آموزان برای ثبت‌نام در مدرسه یا دانشگاه مشکلی نداشته باشند.

عبدالامیر عرفی در گفتگو با مهر گفت: امتحانات نهایی شهریورماه از دوم تا ۱۸شهریور برگزار و نتایج امتحانات نیز تا ۲۵شهریور به دانش‌آموزان اعلام خواهد شد.

وی افزود: امتحانات نهایی شهریورماه برای دانش‌آموزانی که نمره لازم را در مقطع پیش‌دانشگاهی کسب نکرده‌اند و همچنین برای متقاضیان بزرگسال برگزار می‌شود.

به گفته عرفی، با توجه به آنکه تعدادی از دانش‌آموزان در کنکور امسال پذیرفته شده‌اند و باید پیش از مهرماه در دانشگاه ثبت‌نام کنند، نتایج امتحانات آن‌ها تا ۲۵شهریور اعلام می‌شود تا مشکلی برای ثبت‌نام در دانشگاه نداشته باشند.

وی تصریح کرد: نرم‌افزار سؤالات طراحی‌شده برای امتحانات نهایی، تدوین شده و در اختیار استان‌ها قرار گرفته است.

گفتنی است؛ تمامی امتحانات نهایی دانش‌آموزان در استان‌های مختلف و در همه مقاطع ساعت ۱۰ صبح برگزار می‌شود.

اعتیاد، خودکشی، فقر، سرقت، خشونت و... نشان‌دهنده پایین بودن شاخص امید اجتماعی در جامعه است

امید؛ حبل‌المتین زندگی جمعی

نجمه امینی

امید اجتماعی زیربنای توسعه و حفظ سرمایه‌های اجتماعی است. شاخص‌هایی مانند اعتماد، هویت و برخورداری از چشم‌انداز مثبت به زندگی، آجرهای اصلی ساختمان امید در اجتماع هستند. کارشناسان دین‌باوری را مهم‌ترین عامل در افزایش امید اجتماعی می‌دانند. رشد روحیه مدارا و تفکرات نسبی‌نگر نیز به لحاظ روشی به افزایش این شاخص برای زیست بهتر اجتماعی کمک می‌کند.

ریچارد رورتی که از مهم‌ترین فیلسوفان تحلیلی معاصر است، در کتاب «فلسفه و امید اجتماعی» خود می‌گوید تعصبات و ناآگاهی، منجر به ناامیدی اجتماعی می‌شود اما در مقابل صلح و تقویت شبکه‌های اجتماعی قوی، افزایش امید اجتماعی را به دنبال دارد. مشکل اینجاست که در جوامع جهان‌سومی از آنجا که این مفهوم در برابر «امید فردی» قرار می‌گیرد، جدی گرفته نمی‌شود. در قرآن نیز یکی از ویژگی‌های اصلی جامعه اسلامی، امید عنوان شده است. از سوی دیگر افزایش امید اجتماعی با افزایش مشارکت اجتماعی و کاهش جرم و آسیب‌های اجتماعی، دعوا، طلاق و افزایش صبوری همراه است. به‌طور کلی می‌توان گفت جامعه‌ای که رشد اجتماعی در آن بیشتر است، جامعه صبورتری است.

■ امید اجتماعی، ضرورت زندگی جوانان

حسین شریعتی، یکی از جامعه‌شناسان شهرمان، امید اجتماعی را بیشتر ضرورت زندگی جوانان می‌داند و می‌گوید: امید اجتماعی یا نشاط اجتماعی، احساس مثبتی است که فرد به زندگی دارد و در فرایندی دوسویه تعریف می‌شود؛ از جامعه به فرد داده می‌شود و از فرد به جامعه انتقال می‌یابد.

وی می‌گوید: افرادی که به رشد شاخصه امید اجتماعی در جامعه کمک می‌کنند، خلاق، پویا، کارآفرین و درنهایت موفق خواهند بود. وی امید اجتماعی در جامعه را، امید به آینده شغلی، تحصیلی، حقوق و مشارکت‌های اجتماعی، سلامت، کسب ثروت، رفاه و برابری فرصت‌های شغلی و تحصیلی معرفی می‌کند.

■ امید اجتماعی و احساس خوشبختی

شریعتی احساس خوشبختی را نهایت برخورداری از روحیه امید اجتماعی می‌داند و می‌گوید: فردی که از پیشرفت و موفقیت خود در زندگی اطمینان داشته باشد، برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت را در مسیر رسیدن به خواسته‌های خود طی می‌کند و شاهد تجلی امید اجتماعی در زندگی فردی و اجتماعی خود خواهد بود. وی وضعیت امید اجتماعی را در جامعه ایرانی مطلوب ندانسته و می‌افزاید: جامعه امروز ایران، جامعه در حال گذار بوده و هست و این گذار به دلیل طولانی شدن دچار چالش‌ها و تناقض‌های فراوانی است.

■ شکاف نسل‌ها، مسائل اقتصادی و بحران هویت

شریعتی ادامه می‌دهد: شکاف نسل‌ها، مسائل اقتصادی و بحران هویت از جمله پیامدهای تاریخی اجتماعی ضعف امید اجتماعی در ایران است. وی در خصوص اهمیت برخی پیامدهای تاریخی اجتماعی دخیل در بروز کاهش امید اجتماعی می‌گوید: شکاف نسلی، فاصله سنی زیاد میان فرزندان و پدرومادرها مسئله‌ای است که در بیشتر خانواده‌ها هویداست و همیشه شاهد نارضایتی از نبود درک متقابل هستیم.

این جامعه‌شناس می‌افزاید: از سوی دیگر، هویت ایرانی امروز از سه آبشخور هویت ملی ایرانی، دینی اعتقادی و ورود و نفوذ عناصر غربی تغذیه می‌کند؛ جوان ایرانی در بین سه ضلع این مثلث قرار گرفته و از هر کدام تصویری می‌بیند و تاثیر می‌پذیرد.

وی همچنین عوامل ساختاری وضعیت جامعه را سبب روحیه امید اجتماعی پایین می‌داند و خاطرنشان می‌سازد: مشکلات اقتصادی که با تورم و بیکاری نمود پیدا می‌کند، مسائل اجتماعی که در اعتیاد به مواد مخدر و احساس عدم امنیت خلاصه می‌شود، همه از ضعف در حوزه عوامل ساختاری خبر می‌دهد.

■ بهبود وضعیت سیاست ایران، موثر در امیدواری جامعه

عضو هیئت‌علمی دانشگاه علمی کاربردی خبرنگاران اضافه می‌کند: بدون تردید بهبود وضعیت سیاست ایران و به دنبال آن تحریم‌ها، در روحیه امیدواری جامعه تاثیر خواهد داشت.

وی تصریح می‌کند: در وضعیت تحریم‌های موجود، به‌خصوص کمبود دارو برای بیماران خاص، سرطانی، ام‌اس و... امید کاهش می‌یابد؛ چرا که تعریف آن، سلامت جسم و روان را در بر گرفته و مادامی که سلامت نباشد نمی‌توان در جامعه انتظار جریان امید اجتماعی را داشت.

■ وسایل ارتباط جمعی و توقعاتی که افزایش یافته است

این جامعه‌شناس به فناوری و دامنه پرنفوذ وسایل ارتباط جمعی اشاره می‌کند و می‌گوید: هم‌زمان با پیشرفت فناوری، توقعات ذهنی مردم هم افزایش می‌یابد و سطح رضایت و نشاط جامعه کاهش پیدا می‌کند؛ مگر اینکه بیشتر مردم از امکانات رفاهی مطلوب برخوردار شوند.

■ ورود مفاهیم جدید به زندگی و پیدایش تعارض

شریعتی می‌گوید: نحوه مواجهه با دین نیز در ضعف و قوت امید اجتماعی تاثیر دارد؛ چرا که امید بخشی در ذات دین است و بیشتر افراد دیندار، امیدوارند. وی همچنین اضافه می‌کند: وارد شدن مفاهیم جدید به زندگی، در تضاد با دین نیست اما می‌تواند در درازمدت تعارض ایجاد کند. شریعتی در ارائه راهکار برای نیل به افزایش امید اجتماعی می‌گوید: راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدت از سوی دولت و مسئولان باید استفاده شود؛ بسترسازی برای کارآفرینی، مسکن، فرصت‌های برابر شغلی، فراهم آوردن شرایط ازدواج و... الزام و ضرورت در این راستاست.

وی تصریح می‌کند: وقتی مردم از هر قشری و با هر نگاه سیاسی برای صعود تیم ملی به جام جهانی این قدر شاد می‌شوند و موج شادی در خیابان‌های تمام کشور به راه می‌افتد، باید از تیم‌های ورزشی در رده‌های استانی و کشوری حمایت کرد.

■ مشارکت‌های اجتماعی و امیدواری

عضو هیئت‌علمی دانشگاه فردوسی مشهد نیز درباره امید اجتماعی در مشهد به شهرآرا می‌گوید: این شاخصه بیشتر در رفتارهای جمعی، کنش‌ها و سرمایه‌های اجتماعی بروز می‌کند و به میزانی که فرد به لحاظ فکری، ذهنی و عملی در مسئولیت‌های اجتماعی مشارکت می‌کند، تعبیر می‌شود.

غلامرضا حسنی می‌افزاید: انسان‌هایی که مشارکت‌های مادی، اقتصادی و اجتماعی بیشتری دارند، از امید اجتماعی بیشتری برخوردارند و شاخص امید اجتماعی در این افراد بالاست.

■ تضاد میان امید و انزوای اجتماعی

عضو هیئت‌علمی دانشگاه فردوسی مشهد، امید اجتماعی را با انزوای اجتماعی در تضاد می‌داند و می‌گوید: به کارگیری افراد یک جامعه متناسب با توانایی‌ها، استعدادها و علاقه‌مندی‌ها در بسترهای متفاوت اجتماعی، زمینه ارتقای امید اجتماعی را فراهم می‌کند. حسنی تصریح می‌کند: امید اجتماعی حاصل شرایطی است که یک جامعه در ارتباط با میزان اعتماد اجتماعی، میزان مشارکت و ارتقای سطح سرمایه اجتماعی ایجاد می‌کند.

■ وابستگی امید اجتماعی و عملکرد دولت

این جامعه‌شناس می‌افزاید: در فرهنگ دینی، دستگیری از دیگران و کمک به آن‌ها، تلاش در راستای فقرزدایی، کمک به اقشار آسیب‌دیده، همدلی و همبستگی افراد جامعه حول ارزش‌های بنیادی، مشارکت و امید اجتماعی را افزایش می‌دهد.

حسنی همچنین خاطرنشان می‌سازد: نباید فراموش کرد که امیدواری به عملکرد نهادهای اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی وابستگی دارد و باید ارگان‌های دولتی، هماهنگ و منسجم روحیه امید اجتماعی را بالا برند.

وی همچنین از اهمیت جریان مفهوم تعاون در جامعه یاد می‌کند و می‌گوید: مسلم است رفع نیازهای اقتصادی مردم تبلور بهتر و بیشتری در ارتقای امید جامعه خواهد داشت و نگاه مردم به آینده روشن‌تر خواهد شد.

■ حساسیت نسل‌های جوان و نوجوان

عضو هیئت‌علمی دانشگاه فردوسی مشهد بر حساسیت نسل جوان و نوجوان تاکید می‌کند و می‌افزاید: اگر پاسخ‌گویی به نیازهای این دو نسل به‌درستی صورت نگیرد، بحرانی جدی آینده زندگی و شغلی آن‌ها و جامعه را تهدید می‌کند.

وی، آسیب‌های اجتماعی مانند اعتیاد، خودکشی، فرار از منزل، فقر فرهنگی و اقتصادی، سرقت، خشونت و... را از پیامدهای پایین بودن شاخص امید اجتماعی برمی‌شمرد و خاطرنشان می‌سازد: در جوامع دینی، هویت دینی می‌تواند سطح امید افراد را ارتقا دهد.

این جامعه‌شناس عنوان کرد: امیدواری تحت تاثیر جهان‌بینی فرد ایجاد می‌شود؛ فرد در فلسفه دینی معتقد است به ظهور منجی و این نکته می‌تواند نگاه اعتقادی و دینی انسان‌ها را تغییر دهد. وی اضافه می‌کند: معتقد بودن به اصولی همچون توحید، معاد و داشتن توفیق و هنر توکل در مسائل و مشکلات، به فاصله گرفتن از یأس و ناامیدی کمک می‌کند.

وی یادآور می‌شود: جوامعی که جهان‌بینی به‌ویژه الهی و توحیدی دارند، می‌توانند از کنار ضعف‌های نظام‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی به سلامت گذر کنند و ضریب ناامیدی را کاهش دهند.

حسنی در پایان اظهار می‌دارد: از منظر جامعه‌شناسی، امید اجتماعی به‌خصوص در غرب، حاصل تصور فرد از خود در مشارکت با دیگران و جامعه است؛ حال آنکه از منظر اسلام، امید اجتماعی ترکیبی از جهان‌بینی فرد به لحاظ توحیدی و اعتقادی و ارتباط وی با جامعه و مشارکت‌های اجتماعی تعبیر می‌شود.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه فردوسی مشهد: امید اجتماعی بیشتر در رفتارهای جمعی، کنش‌ها و سرمایه‌های اجتماعی بروز می‌کند و به میزانی که فرد به‌لحاظ فکری، ذهنی و عملی در مسئولیت‌های اجتماعی مشارکت می‌کند، تعبیر می‌شود

تلنگر

■ فرخنده گلی‌دوست ■

خشونت و جنسیت

خشونت از هر منظری امری ناپسند است، برخی حتی استفاده از اهرم خشونت را برای مقابله با خشونتی در مقیاس بزرگ‌تر اخلاقی نمی‌دانند. خشونت در ابعاد مختلف مورد بررسی جامعه‌شناسان و روان‌شناسان قرار گرفته است و برخی بر اساس پاسخ این پرسش که چه کسی مورد خشونت قرار گرفته است، آن را دسته‌بندی می‌کنند. در این میان «زنان» یکی از اصلی‌ترین گروه‌های هدف در برابر خشونت هستند. اظهارنظر رئیس سازمان بهداشت جهانی تاییدی بر لزوم بررسی خشونت علیه زنان به‌صورت مجزاست؛ آنجا که گفته است: بیش از یک‌سوم زنان در سرتاسر جهان، خشونت جنسی یا فیزیکی را تجربه کرده‌اند.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد خشونت علیه زنان را «هر گونه عمل خشونت‌آمیز بر پایه جنسیت که بتواند منجر به آسیب فیزیکی (بدنی)، جنسی یا روانی زنان بشود» تعریف کرده است که شامل «تهدید به خشونت، اعمال اجبار، یا سلب مستبدانه آزادی (چه در اجتماع و چه در زندگی شخصی)» می‌شود. اعلامیه رفع خشونت علیه زنان در سال ۱۹۹۳ بیان می‌کند که این خشونت ممکن است از سوی افرادی از همان جنس، اعضای خانواده و حکومت اعمال شود.

خشونت علیه زنان عام‌ترین نوع نقض حقوق بشر و مانعی برای تساوی، رشد، امنیت و صلح است. اصطلاحاتی از قبیل «خشونت علیه زنان» و «خشونت‌های جنسیتی» هر دو به تمام آسیب‌ها و آزارهایی تلقی می‌شود که علیه زنان اعمال می‌گردد؛ خشونت‌هایی که ناشی از نابرابری‌های جنسی، عقاید سنتی درباره نقش جنسیتی افراد و مطیع بودن زنان در مقابل مردان در جامعه باشد. خشونت علیه زنان در دوره‌های جنگ، در اصل به منظور تحریک و تقویت ترس، ارعاب‌گری و تحقیر کردن زنان، خانواده‌ها و حتی منطقه‌شان است.

■ خشونت‌های گفتاری علیه زنان، در ایران در مقام اول

در همین راستا یک آسیب‌شناس به ایسنا گفته است: در جامعه ما خشونت‌های گفتاری و فیزیکی بیشتر در میان خانواده‌های نیمه‌مرفه و مرفه و خشونت‌های عاطفی در بین خانواده‌های کم‌درآمد با سواد کم دیده می‌شود، اما مشکل اینجاست که با توجه به بافت فرهنگی و معیارهای اجتماعی در کشور ما بسیاری از تقابل‌های رفتاری در خانواده آشکار نشده و به مراجع قضایی گزارش داده نمی‌شود.

مجید ابهری با بیان اینکه خشونت‌های گفتاری علیه زنان در ایران در مقام اول قرار دارد، افزوده است: در جوامع اروپایی و آمریکایی که مدعی حقوق زنان هستند، از هر سه زن، یک زن مورد خشونت فیزیکی و جنسی قرار می‌گیرد اما در کشور ما از هر ۱۰ زن، یک زن مورد خشونت فیزیکی قرار می‌گیرد.

این آسیب‌شناس درباره خشونت‌های فیزیکی علیه زنان هم تاکید کرده است: ضرب و شتم در شکل‌های مختلف با استفاده از ابزار یا بدون ابزار، خشونت فیزیکی است. در پاره‌ای از موارد به ایجاد ضرب و جرح منجر می‌شود که متاسفانه این گونه خشونت‌ها در ۷۰ درصد از موارد آشکار نمی‌شود و به‌عنوان یک هنجار زناشویی در میان بسیاری از خانواده‌ها نهادینه شده است.

■ راهکارهای کاهش خشونت چیست؟

ابهری درباره راهکارهای کاهش خشونت گفتاری در ایران گفت: آموزش مهارت‌های زندگی نه در حد حرف و جلسه و همایش، بلکه به صورت یک ضرورت قبل از ازدواج باید پیگیری شود؛ یعنی همان‌طور که دختران و پسران آزمایش خون می‌دهند، باید مهارت‌های زندگی مانند مدیریت و کنترل احساسات و هیجان‌ها و چگونگی برقراری تفاهم زناشویی همراه با مهارت حل مسئله و مشکلات را به‌عنوان نکات ضروری برای پیشگیری از خشونت‌های خانگی آموزش داد.

■ اسلام، خشونت علیه زنان را نمی‌پذیرد

در همین راستا پیش‌تر آیت‌ا... سیدمحمد موسوی بجنوردی، فقیه و قاضی و حقوق‌دان در گفتگو با نشریه حقوق تاکید کرده بود که اسلام، خشونت علیه زنان را نمی‌پذیرد. او تاکید کرده که از ضروریات عقل انسان است که هیچ‌گاه جنسیت نمی‌تواند ملاک فضیلت باشد.

در پایان باید تاکید داشت که اگرچه زیست اجتماعی زنان و ایجاد توانایی پیگیری حقوقی آسیب‌هایی که به آنان وارد می‌شود، باعث کاهش خشونت علیه ایشان شده است، اما آمار می‌گوید که اصل نگرانی همچنان پابرجاست و نهادهای مدنی باید برای حل بحران قدمی بردارند.

تلنگر

■ مصطفی انتظاری هروی ■

امیدواری، چگونه تار هدف را به پود عمل گره می‌زند؟

درستایش امید

«انسان به امید زنده است.» این تنها یک ضرب‌المثل برای توصیف اهمیت امید نیست، بلکه معنایی عمیق از زیست انسانی است که در آن، آینده و چشم‌انداز رشد آدمی معنا و مفهوم پیدا می‌کند و بسته به شخصیت و اهداف هر فرد، امید نیز سمت‌وسویی متفاوت به خود گرفته و برای آنکه به دنبال رشد مادی است، معنایی می‌یابد و برای دیگری که ارتقای شغلی یا تحصیلی را هدف قرار داده، معنا و درکی دیگر.

با وجود این برای درک مقوله امید، باید میان برخی واژگان مترادف با امید تفاوت گذاشت؛ چرا که بدون درک این تفاوت‌ها نمی‌توان تبدیل به انسانی امیدوار شد، انسانی که مفهوم زندگی را درک کرده است.

یکی از این مفاهیم مترادف انگاشته شده، «خوش‌بینی» است که هرچند خود فضیلتی است برای افزایش قدرت تحمل برخی مصایب، اما الزاما همان امیدواری نیست؛ چه آنکه امید، پای بر زمین داشته و در نسبت با واقعیت تعریف می‌شود، اما خوش‌بینی و نوع اغراق‌شده آن «خوش‌خیالی»، تنها یک ذهنیت و یک نوع نگاه به رخدادهای پیرامونی است و بیشتر برآمده از تردید و گمان است تا واقعیتی ملموس و محسوس.

خوش‌بینی ریشه در احساس دارد و نه شناخت؛ اما امید، اگر پدید آید، برآمده از تلاش و تجارب و توانمندی‌های فرد برای رسیدن به هدف است؛ درست مانند دانش‌آموزی که برای کسب علم تلاش کرده، زمان زیادی را صرف مطالعه کرده و اکنون «امیدوار» به قبولی در آزمون ورود به دانشگاه است، اما دانش‌آموز خوش‌بین ممکن است بدون برخورداری از شرایط اولیه موفقیت، که همان تلاش و کوشش تحصیلی است، فقط در آرزوهای خود به قبولی و موفقیت نظر داشته باشد؛ آرزوهایی که زمینه تبدیل شدن به یک واقعیت را ندارد.

به این ترتیب، امید را نمی‌توان یک خوش‌خیالی محض ناشی از ذهنیت مثبت یک فرد یا جامعه درباره یک پدیده ارزیابی کرد، بلکه امید، آن هم وقتی سویه‌های اجتماعی پیدا می‌کند، آنگاه پدید می‌آید که یک اجتماع انسانی، ابتدا روی هدفی جمعی برای رشد خود اجماع کرده، سپس گام‌های عملی برای دستیابی به این هدف برمی‌دارد و بدیهی است که تنها با برخورداری از دو مؤلفه «هدف» و «تلاش» است که می‌توان به «امید»، به‌عنوان ارتباط‌دهنده چشم‌انداز ترسیم شده و کوشش به‌عمل درآمده دست یافت.

جامعه بی‌هدف که هنوز نتوانسته روی چشم‌اندازی که می‌خواهد به آن برسد، اجماع کند و در درون خود کشاکش‌هایی برای چیستی جامعه آرمانی وجود دارد، نمی‌تواند امیدوار باشد و تلاشی امیدوارانه خلق کند، درست بسان جامعه‌ای که حتی با وجود یک هدف دست‌یافتنی، بدون «عمل» و کنش اجتماعی معطوف به هدف مفروض، امکان امیدوار بودن ندارد، اگرچه ممکن است خوش‌بینانه در انتظار رخدادهای پیش‌بینی نشده و فراسوی عقل ابزاری باشد.

به گمان صاحب‌نظران، امید اجتماعی فارغ از آنکه در هر جامعه‌ای کدام عوامل می‌تواند به تقویت آن یاری رساند، عامل مهمی در رشد و توسعه کشور به‌شمار بیاید و وجدان کاری، هم‌گرایی و انگیزه بالا برای کار (هم کار به معنای ابزار تامین معاش و هم کار به معنای مشارکت داوطلبانه یا خلق ایده‌های جدید فکری یا هنری) را به‌دنبال داشته باشد. روابط سالم میان شهروندان، اعتماد مردم به نخبگان فکری و اجرایی، رضایت عمومی از مسیر حرکت کشور و مهم‌تر از همه این‌ها، هدفی واحد و مورد وفاق عموم مردم و نیز تلاش عمومی برای برداشتن گام‌های مؤثر عملی در راه این هدف، همه و همه می‌تواند امید اجتماعی را افزایش دهد، چنان که تبلیغات مثبت رسانه‌ها نیز می‌تواند عاملی تقویت‌کننده در این راه باشد که البته نیازمند درک دقیق تفاوت‌های امیدواری و خوش‌بینی (یا همزاد آن، بدبینی و سیاه‌نمایی) از سوی روزنامه‌نگاران است.

دست یافتن به جامعه امیدوار، همچنین به چارچوبی منطقی برای تفکر، صبر عقلایی برای تغییر تدریجی محیط به سوی هدف، پرهیز از تصمیم‌های هیجانی و معطوف به احساس و نه هدف، عزمی جدی برای عملی کردن آرزوهای واقعی و نه رویایی و توهم‌آلود و همفکری آزادانه و مداوم برای مرور هدف مورد اجماع نیاز دارد که بستر لازم برای آن، وجود رسانه‌هایی فراگیر، آزاد و مورد اعتماد عمومی است که البته درکی از ضرورت تقویت امید اجتماعی و نه تخریب جامعه امیدوار داشته باشند.

به هر ترتیب، جامعه امیدوار، سرمایه‌ای است ارزشمند که می‌تواند رشد خود را تضمین کند. نمونه‌های تاریخی متعددی درباره تأثیرات عمیق اجتماعی این نوع امیدواری وجود دارد و هنوز کم نیستند کسانی که در حیرتند که چگونه از دل خاکستر آلمان جنگ‌زده در فردای پایان جنگ جهانی دوم، کشوری برخاست که اکنون از مدعیان قدرت برتر سیاسی و اقتصادی در سطح جهان است یا ژاپن قرن بیستم از کجا به کجا رسید.

ما نیز در تاریخ خود بارها و بارها شاهد پیروزی‌هایی ارزشمند، ناشی از اوج گرفتن امید اجتماعی و تلاش برای «تغییر» بوده‌ایم. پیروزی انقلاب اسلامی و شکست دشمن در جنگ تحمیلی هشت‌ساله، نمونه‌های متأخری هستند که تأثیر امید فراگیر در خلق یک حماسه را به‌نمایش گذاشته و نشان می‌دهد تاریخ را اراده امیدوارانه یک ملت می‌سازد و نه توهمات انفعالی آنان که مروج خرافه و سکونند و دشمن امید.

به نظر برخی، امید خود هنگامی تقویت می‌شود که جامعه از شکست یا ناموفق بودن به تنگ آمده و درصدد جبران برمی‌آید. شاید همین است که برخی شکست را مقدمه پیروزی نام نهاده‌اند. تعریف هدفی منطقی و واقعی و تلاش برای تحقق آن از فردای تجربه شکست، با تکیه بر جلوگیری از تکرار این تجربه تلخ، راهی است برای خلق امیدواری. امیدی که باید صبورانه در نگه‌داشتنش کوشش کرد و مانع از آن شد که غبار بی‌مسئولیتی، سکون و بدگمانی، آن را مخدوش کند؛ چرا که فرزند ناامیدی، بازگشت به عقب است؛ آن هم در جهانی که با شتاب به سوی پیشرفت حرکت می‌کند.